

Regeringsuppdraget hur myndigheten ska verka för att nå miljömålen - åtgärdsplan 2016-2019

Regeringen beslutade i juni 2015 (Mn2016/2633/Mn) att ge ett antal myndigheter, däribland Skogsstyrelsen, i uppdrag att:

1. Analysera hur respektive myndighet ska verka för att nå miljömålen.
2. Utifrån analysen och inom ordinarie planeringsprocess upprätta en plan för åtgärder för perioden 2016-2019.
3. Redovisa utfallet av åtgärderna i årsredovisningarna för 2016-2019.

Detta dokument är en beskrivning av åtgärdsplanen, steg 2 ovan. Steg 1, analysen finns redovisad i Skogsstyrelsens Meddelande nr 2 2016 och skickades till regeringskansliet i februari i år.

Uppdraget som helhet kompletterar uppgiften de berörda myndigheterna fått i sin instruktion och Skogsstyrelsens åtaganden genom Miljömålsrådets arbete som redovisas på annat ställe. Denna åtgärdsplan kommer att ses över och uppdateras årligen.

Skogsstyrelsen avser att genomföra följande åtgärder under perioden 2016-2019:

1. Utveckla skrivningarna om miljömålen i processplanerna
2. Utveckla arbetssätten inom ramen för miljöledningsarbetet
3. Undersöka och implementera metod för effektivare styrning i det ordinarie planeringsarbetet
4. Utveckla stöd till distrikten inför arbetet med länsvisa åtgärdsplaner för miljömålen
5. Ta fram en strategi för områdesskydd – projekt Värdefulla skogar
6. Fortsätta och utvecklade sektors- och objektsdialoger
7. Fortsätta och utvecklade hänsynsuppföljningar
8. Se över interna arbetssätten i vilka delar behövs/finns möjlighet till anpassning till utökat landskapsperspektiv och grön infrastruktur
9. Följa upp och sammanställa data om frivilliga avsättningar
10. Se över och utveckla indikatorer och uppföljningsmått i Levande skogar
11. Lyfta skogsproduktionens medverkan till att uppfylla miljömålen
12. Utveckla miljökraven vid upphandling

På följande sidor följer en kortfattad beskrivning av respektive åtgärd enligt mall.

1. Utveckla skrivningarna om miljömålen i processplanerna

Det här ska vi göra

Processförvaltarna (pf) för våra kärnprocesser plus kommunikation introduceras i hela miljömålssystemet på bredden, dvs. inte bara Levande skogar som Skogsstyrelsen är ansvarig för och har jobbat aktivt med sedan miljömålen infördes. Även att tänka i ekosystemtjänster är ett nytt sätt att förhålla sig till verksamheten. Projektarbetsgruppen för detta regeringsuppdrag tar fram material (ppt) som översiktligt beskriver generationsmålet, de 16 miljö kvalitetsmålen med preciseringar, indikatorer och etappmål samt beskrivningen av ekosystemtjänster från skogen. Materialet går igenom med pf och de hänvisas även till fördjupning via myndighetens miljöstrategier samt miljömålportalen.

Processplanerna är viktiga informationsbärare i dialogen mellan processförvaltningarna och myndighetens ledning. De utgör underlag för beslut i styrelsen och/eller ledningsgrupp i ordinarie ledningsprocesser. Genom att använda kunskapen om miljömålen och ekosystemtjänster (se ovan) ska pf i respektive processplan relatera processen till de mest relevanta miljömålen för verksamheten. I processplanen finns två rubriker; Sveriges miljömål och skogens ekosystemtjänster med relevans för processen som beskriver nuläget och Strategiska aktiviteter för att uppnå miljömålen samt bidra till skogens ekosystemtjänster där förslag på framtida aktiviteter ska beskrivas.

Så här ska vi genomföra åtgärden

En första genomgång vid extrainsatt pf-möte 16 maj. Materialet ska sedan användas vid avdelningsvisa workshops i juni.

Skriftliga anvisningar till pf om att uppdatera befintliga processplaner.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Detta går inte att specificera här. Vår samlade verksamhet syftar till att förverkliga skogspolitiken och denna åtgärd är en procedurfråga för att lyfta in miljömålssystemet och ekosystemtjänst-tänket som styr signaler för samtliga processer och kommande ledningsbeslut i ordinarie planeringsprocesser.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Att introducera miljömålssystemet och ekosystemtjänster syftar till att bredda vårt förhållningssätt till att aktivt inbegripa fler miljömål än Levande skogar.

Tidsplan för genomförande

I ett första steg under maj – juni 2016. Kanhända behöver vi återkomma fler gånger under perioden med mer insatser för att fördjupa kunskapen. Även arbetet inom Miljömålsrådet kan föranleda insatser gentemot pf framöver.

Senast 30 juni varje år ska processplanerna vara uppdaterade i detta avseende.

2. Utveckla arbetssätten inom ramen för miljöledningsarbetet

Det här ska vi göra

Miljöledningsstandarden ISO 14001 ställer krav på att bedöma vilken miljöpåverkan myndigheten har. De områden där Skogsstyrelsen har betydande direkt miljöpåverkan är främst:

- Utsläpp av koldioxid i samband med tjänsteresor
- Energiförbrukning i våra lokaler

All vår kärnverksamhet har indirekt miljöpåverkan. Vårt samlade miljöarbete (inkl. produktionsfrågor) går ju ut på att med skogspolitiken, vår vision, vår miljöpolicy och vår verksamhetsstrategi som ledstjärna påverka någon skoglig aktör att agera i enlighet med vårt budskap.

Även via de inköp vi gör har vi indirekt miljöpåverkan. Vi kan ställa olika typer av miljökrav på de produkter och tjänster vi upphandlar.

Förutom att kommentera utfallet av denna plan i ordinarie årsredovisning ska vi komplettera det med relevant information om åtgärdsplanen i den årliga miljöledningsredovisningen till Naturvårdsverket och departementet.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Miljösamordnaren ansvarar för att en gång per år uppdatera bedömningen av myndighetens miljöpåverkan. Ett viktigt underlag för bedömningen framöver kommer att vara innehållet i ovan nämnda processplaner. Resultatet av bedömningen ska spelas in i ordinarie ledningsprocess att ta fram Verksamhetsstrategin.

Miljösamordnaren, som ansvarar för redovisningen till Naturvårdsverket via webformulär och utskriften version av den samma som går till departementet tillsammans med ÅR ser till att ovanstående blir gjort.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Metoden som sådan syftar till att välja ut de kärnprocesser där vi har störst miljöpåverkan. Genom att på det här sättet relatera våra processer till Miljökvalitetsmålen visar vi vilka miljömål som är mest relevanta för Skogsstyrelsen. Resultatet blir sedan ett viktigt underlag för styrelse och ledningsgrupp att prioritera, dvs. att ta beslut inför kommande års målstyrning.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Detta går inte att specificera. Vår samlade verksamhet syftar till att förverkliga skogspolitiken och denna åtgärd är en procedurfråga för att prioritera i kommande ledningsbeslut i ordinarie planeringsprocesser.

Tidsplan för genomförande

Resultatet av bedömningen ska in i processen Ta fram Verksamhetsstrategi inför workshopen i samband med styrelsemötet i februari.

Redovisningen till Naturvårdsverket och departementet sker varje år i slutet av februari.

3. Undersöka och implementera metod för effektivare styrning och i det ordinarie planeringsarbetet

Det här ska vi göra

Vi söker en arbetsmetod/-modell där vi kan beskriva och motivera valet av inriktning och faktiska åtgärder. Vi har en process där vi successivt bryter ner skogs- och miljöpolitiken till faktiska åtgärder men vi saknar ett systematik, en metod för prioritering och konsekvensanalys.

Önskvärt är att utifrån en miljöekonomisk metod identifiera styrmedel som styr mot rätt saker (styr mot identifierade åtgärder utifrån prioriterade miljöproblem) och mot att göra saker rätt (identifiera styrmedel som ger incitament till åtgärder med hög måleffektivitet och kan genomföras så att uppsatta mål nås kostnadseffektivt, alternativt ger incitament till utveckling av teknik och metoder som ger kostnadseffektiva effekter på sikt).

Arbets sättet kan tillämpas i två perspektiv i de ordinarie planeringsprocesserna.

- För att utveckla arbetet med framtagandet av strategipunkterna i syfte att förtydliga de fyra målbilderna i Verksamhetsstrategin.
- När vi går från det övergripande dokumentet Verksamhetsstrategin (se punkten ovan) till prioriteringen i vår årliga målstyrning (fokusområden).

Så här ska vi genomföra åtgärden

En bedömning av tillämpliga styrmedel görs utifrån följande riktlinjer:

- Utgå från rådande miljöproblem och mål som är prioriterade
- Identifiera marknadsaktörerna, deras drivkrafter och eventuella barriärer - varför uppstår marknadsmisslyckande?
- Bilda en uppfattning om referensalternativet – vad händer utan förändring?

- Identifiera möjliga förändringar i vår verksamhet och hur de påverkar marknadsaktörerna
- Bedöma konsekvenserna av förändringar i vår verksamhet (miljöeffekt, kostnadsnyttoanalys, fördelningseffekter för aktörerna)

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Metoden syftar till att identifiera de förändringar som ger bäst (miljö)förbättringseffekt. Resultaten blir viktiga underlag för styrelse och ledningsgrupp att prioritera var vi gör störst skogspolitisk nytta.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Detta går inte att specificera här. Vår samlade verksamhet syftar till att förverkliga skogspolitiken och denna åtgärd är en procedurfråga för att prioritera i kommande ledningsbeslut i ordinarie planeringsprocesser.

Tidsplan för genomförande

2016-2017 undersöka och bekanta oss med möjlig(a) metod(er) inför Vp 2018.

2018-2019 implementera och tillämpa metod inför Vp 2019 och framåt.

4. Utveckla stöd till distrikten inför arbetet med länsvisa åtgärdsplaner för miljömålen

Det här ska vi göra

Arbetet ska ske i samverkan med Länsstyrelserna som ansvarar för åtgärdsplanerna för övriga miljö kvalitetsmål.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Utveckla VP anvisningarna så att det blir tydligt hur distrikten förväntas bidra. Enheten för policy och analys tar fram ett vägledningsdokument med viktiga ståndpunkter som underlag för arbetet med åtgärdsplanerna.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Arbetet med åtgärdsplanerna förväntas landa i att ett flertal miljöförbättrande åtgärder genomförs.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar

Tidsplan för genomförande

2016-

5. Ta fram en strategi för områdesskydd - projekt Värdefulla skogar

Det här ska vi göra

Ett reviderat nationellt strategidokument för formellt skydd av skog, med relevanta bilagor, bl.a. uppdaterade länsvisa arealmål utifrån gällande etappmål ska tas fram. Strategidokumentet beslutas av generaldirektörerna på Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket och ska därefter styra inriktningen på arbetet med områdesskydd.

Det ska också tas fram en redovisning i form av en skrivelse med analyser och underlag för regeringskansliets fortsatta arbete. Redovisningen lämnas efter myndighetschefernas beslut till berörda departement. Skrivelsen ska bland annat innehålla relevanta analyser och slutsatser från revideringen av strategidokumentet samt tillgängliga underlag kring förekomst och skydd av värdefulla skogar. En bedömning av behovet av ytterligare kartläggning av värdefulla skogar ska också göras.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Analysen som ska ligga till grund för åtgärden:

- i vilken utsträckning kända värdefulla skogar är undantagna från skogsbruk, omfattas av formella skydd eller har avverkats sedan senaste uppföljning;
- kvarstående skyddsbehov i förhållande till de regionala arealmålen i delmål 1
- strategins skogsbiologiska relevans för att bidra till måluppfyllelse av Levande skogar,
- strategins ändamålsenlighet för att bidra till måluppfyllelse av andra miljö kvalitetsmål, friluftslivets intressen och andra allmänna intressen,
- implementeringsgraden av de strategiska principerna i det operativa arbetet med formellt skydd och i vilken mån strategidokumentet utgör ett lämpligt stöd för arbetet,
- strategins ändamålsenlighet i förhållande till EU:s naturvårdsdirektiv
- förhållandet i stort mellan formellt skydd, frivilliga avsättningar och annan miljöhänsyn i skogsbruket
- fördelning av det nuvarande etappmålet för skydd av skogsmark på län och instrument,
- hur friluftslivsvärden som skyddsmotiv kan värderas i urvalsprocessen för formellt skyddade områden;
- vilka kvalitativa prioriteringar som kan behöva göras i arbetet med nya etappmål för skydd av skog
- behovet av kartläggning av dåligt kända värdefulla skogar

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Regeringsuppdraget genomförs som ett myndighetsgemensamt projekt och syftar till att säkerställa ett ändamålsenligt genomförande när det gäller etappmål om formellt skydd av skogsmark och att bidra med relevant underlag för arbetet med att utveckla nya etappmål för skydd av skog.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag, ett rikt växt-och djurliv

Tidsplan för genomförande

2016-

6. Fortsatta och utvecklade sektors- och objektsdialoger**Det här ska vi göra**

Skogsstyrelsen träffar varje år ett stort antal skogsföretag, organisationer och privata skogsägare. Detta sker i form av olika möten, till exempel sektorsråd och företagsbesök. Det handlar också om rådgivningstillfällen, utbildning, återkoppling av inventeringsresultat och så vidare. Stora aktiviteter är sektorsdialog och objektsvis återkoppling till yrkesverksamma.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Genom att utveckla systematiken för att besöken ska ge bästa möjliga utväxling blir genomslaget större samtidigt som myndighetens resurser används mer effektivt. Systematisk utveckling ska ske i:

- Förarbetet och planering (syftet med mötena, vilka träffar vi, vem träffar vem, när i tid, vilka gemensamma frågor ska tas upp med mera)
- Genomförandet (ändamålsenliga delegationer, förhållningssätt, minnesanteckningar med mera)
- Efterarbetet (ta hand om åtaganden, frågor och synpunkter – vem hur och när). Analyser, slutsatser och rekommendationer i strategiskt arbete)

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Arbetet med återkopplingar till yrkesverksamma av den miljöhänsyn som tagits förväntas bidra till att skapa förutsättningar för samsyn om vad som är bra miljöhänsyn, och ett ömsesidigt lärande som bidrar till utvecklade arbetssätt och i förlängningen bättre miljöhänsyn.

Sektorsdialogerna riktar mer in sig på organisationernas styrning i form av policyer och riktlinjer. Båda aktiviteterna förväntas ge en ökad samsyn om samhällets förväntningar på sektorn inom prioriterade områden och leda till överenskommelser om åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag, bara naturlig försurning

Tidsplan för genomförande

2016-2019

7. Fortsatta och utvecklade hänsynsuppföljningar**Det här ska vi göra**

Fortsätta arbetet med hänsynsuppföljning av skogsbrukets miljöhänsyn vid avverkning. Den nya hänsynsuppföljningen ska visa vilken miljöhänsyn som tas vid föryngringsavverkning. Uppföljningen görs i ett representativt urval av föryngringsavverkningar. Efter avverkningen kommer inventerarna tillbaka för att göra om datainsamlingen. De samlade uppgifterna skapar då statistik över vilka miljövärden som fanns före avverkningen och skogsbrukets hänsynstagande i samband med avverkningen.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Uppföljningen görs i ett representativt urval av föryngringsavverkningar. Objekten lottas fram och de enskilda inventeringsuppgifterna omfattas av sekretess. Efter avverkningen kommer inventerarna tillbaka för att göra om datainsamlingen. De samlade uppgifterna skapar då statistik över vilka miljövärden som fanns före avverkningen och skogsbrukets hänsynstagande i samband med avverkningen.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Resultaten ska användas till statistik och vid uppföljning av de skogs- och miljöpolitiska målen, till exempel Levande skogar. De ska också kunna användas i analyser av vad som brister respektive fungerar bra i hänsynen och orsaker till detta. Den nya hänsynsuppföljningen består av två delar med olika syften. Den ena delen handlar om att ta fram statistik genom insamling av data i fält. Den andra handlar om objektsvis återkoppling med hjälp av bilder från helikopter och flyg, för lärande och bättre framtida hänsyn. Ambitionen är att det nya systemet ska bli en grund i en fortsatt utvecklings- och läroprocess för allt bättre hänsyn.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker och ett rikt växt- och djurliv.

Tidsplan för genomförande

2016-2019

8. Se över internt arbetssätt- i vilka delar behövs/finns möjlighet till anpassning till ett utökat landskapsperspektiv och grön infrastruktur

Det här ska vi göra

Arbetet med grön infrastruktur innebär att helheten i landskapet behöver beaktas i större utsträckning än tidigare för att säkerställa ett fungerande landskap. Sektorer och ägoslag möter varandra och samarbetet med ett landskapsövergripande perspektiv behöver växa och utvecklas. Skogsstyrelsens verksamhet och arbetssätt bör ses över i syfte att kartlägga områden där arbetssätt och metoder kan behöva utvecklas för att möta behovet av ett landskapsperspektiv.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Genomföra en översyn av hur landskapsperspektivet tillämpas i Skogsstyrelsens verksamhet och arbetssätt.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Syftet med ett utvecklat landskapsperspektiv och arbetet med Grön infrastruktur är att på sikt skapa fungerande landskap för biologisk mångfald och samtidigt främja de olika ekosystemtjänsterna.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag, bara naturlig försurning

Tidsplan för genomförande

2016-

9. Följa upp och sammanställa data om frivilliga avsättningar

Det här ska vi göra

Det finns behov av inventering och sammanställning av data om frivilliga avsättningar. Detta motiveras utifrån att Miljömålsberedningen föreslår ett ökat åtagande för skogsbruket avseende frivilliga avsättningar i kombination med att fler avnämare vill veta mer om de frivilliga avsättningarna.

Aktiviteterna är baserade på en förstudie som gjordes 2013 – behov av fortsatta uppföljningar av frivilliga avsättningar. Erfarenheterna från tidigare uppföljning pekar framförallt på problem med styrning och prioritering.

Fältinventering bedöms även i framtiden vara den huvudsakliga indatakällan när det gäller kvalitet i de frivilliga avsättningarna. Därutöver pekas på en rad

utvecklingsområden när det gäller nyttjande av andra datakällor t.ex. fjärranalys, skogsbrukets egna uppgifter och riksskogstaxeringen vid SLU.

Ökade (indirekta) krav på kvalitet m.m. i uppföljning och senare utvärdering kan i sig bli styrande för markägarens val och därigenom på ett sätt minska graden av frivillighet. Å andra sidan innehåller skogspolitiken inte enbart en frivillighet utan också ett sektorsansvar där ytterst markägarna förväntas ta ett stort ansvar för att t.ex. genom avsättningar bidra till att uppnå miljömålen.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Intervjuundersökning, fältinventering, analys av data. Jämt fördelat mellan åren. Publicera relevanta resultat som underlag för utvärdering av miljömål.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Frivilliga avsättningar är en viktig åtgärd för att uppnå flera av preciseringarna för Levande skogar. De nya etappmål som tas fram ska tydliggöra de samhällsförändringar som är nödvändiga för att vi ska nå målen. Det pågående arbetet med en strategi för en långsiktigt hållbar markanvändning kommer sannolikt att beröra även de frivilliga avsättningarna.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Avsatta arealer bidrar till Levande skogar. Kvalitetsmässigt bidrar avsatta arealer till många fler miljömål, exv. Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Tidsplan för genomförande

2016-2019

10. Se över och utveckla indikatorer och uppföljningsmått i Levande skogar

Det här ska vi göra

Regeringen uppdrog 2016 åt miljömålsansvariga myndigheter att göra en översyn av befintliga indikatorer för miljökvalitetsmålen och Generationsmålet. Med tydliga indikatorer kan utvecklingstrenden i förhållande till målen följas löpande.

Projektet Indikatorutveckling Levande skogar ska sammanställa kunskap om ändamålsenliga indikatorer för Levande skogar och befintliga indikatorer ska utvärderas. Vid behov ska nya funktionella och mätbara indikatorer utvecklas samt möjliga datakällor föreslås.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Dialog och samverkan är av central betydelse i arbetet som ska drivas i projektform. Under projektets första del sammanställs kunskap om ändamålsenliga indikatorer och relevanta mått för Levande skogar. Befintliga indikatorer och mått utvärderas. Under projektets andra del föreslås vid behov

nya funktionella och mätbara indikatorer och mått att utveckla samt möjliga datakällor.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Den önskade effekten är att identifiera relevanta och långsiktigt hållbara indikatorer och öka förståelse och engagemang för att förbättra måluppfyllelsen av Levande skogar.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar

Tidsplan för genomförande

2016-2017

11. Lyfta skogsproduktionens medverkan till att uppfylla miljömålen

Det här ska vi göra

Skogsstyrelsen har tagit fram en sammanhållen beskrivning av situationen när det gäller skogsproduktionen i svensk skog i form av en kunskapsplattform. Den beskriver 13 områden med betydelse för skogsproduktionen, exempelvis förnygring, gödsling och åtkomst av skogsmark. Efter att kunskapsplattformen slutfördes i början av januari 2016 har Skogsstyrelsen påbörjat en process med skogssektorns intressenter för att utveckla arbetet med skogsproduktion.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Vi avser att i dialog med sektorns intressenter utveckla en process som stimulerar ökad produktion.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Bidra till att ekosystemtjänsten hållbar skogsråvara bibehålls och ökas. Det medger en god hushållning med naturresursen skog som i sin tur kan ge förutsättningar för att andelen förnybar energi och byggmaterial kan öka. Skogsråvara är en av många ekosystemtjänster i skogen.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Åtgärden bidrar till Generationsmålet, Levande Skogar och Begränsad klimatpåverkan.

Tidsplan för genomförande

Dialogen för utformning av fortsatt process initierades vid ett möte med sektorn innan sommaren 2016 och kommer att konkretiseras under hösten 2016.

12. Utveckla miljökraven vid upphandling

Det här ska vi göra

Vår egen omvärldsanalys poängterar utvecklat hållbarhetsarbete och förtydligad ambitionsnivå. I vår Verksamhetsstrategi står att ”Vi minskar vår klimat- och miljöpåverkan genom ökad andel fossilfria transporter och energieffektivisering samt hållbar upphandling.”

Via de upphandlingar vi gör kan vi ställa olika typer av miljökrav på de produkter och tjänster vi köper.

Mycket händer och är på gång inom detta område och vi behöver dels hålla oss a´jour med förändringarna och dels utveckla arbetssättet kring hur vi ska ställa och följa upp miljökrav vid våra upphandlingar.

Regeringen genomför för närvarande det hittills största lagstiftningsarbetet under denna mandatperiod. Tre direktiv ska bli till nya upphandlingslagar. Krav på att offentlig upphandling ska utgå från ett livscykelperspektiv kommer i ISO standarder. En ny myndighet, Upphandlingsmyndigheten är bildad. Naturvårdsverket har till uppgift att vägleda övriga myndigheter även i upphandlingsarbetet.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Representant på upphandlingsfunktionen går med i myndighetsnätverket ”Hållbar upphandling och avtalsuppföljning” som Naturvårdsverket managerar.

Processplan för hur vi ska ställa relevanta miljökrav vid upphandling upprättas av upphandlingsfunktionen. Åtgärder på kort och lång sikt ska också gälla för direktupphandlingar som görs av beställare ute i landet.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Bidra till ett hållbart samhälle.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Beroende på vad den enskilda upphandlingen gäller så inverkar kraven på flera olika miljömål.

Tidsplan för genomförande

2016-